

Λύσεις στις ασκήσεις του Τετραδίου Εργασιών

Τετράδιο Εργασιών σελ. 45

1. Διαβάστε το «μικρό βιογραφικό» του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου (κείμενο 6Τ/Ε) και το ποίημα της πηγής 1. Ποιες μεγάλες προσδοκίες εναπόθεσαν οι Βυζαντινοί στο πρόσωπό του; Ήταν δικαιολογημένες; Πώς διατυπώνονται αυτές στο ποίημα;

6. «Μικρό βιογραφικό» του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου

Ο Κωνσταντίνος ήταν ο μικρότερος από τους τέσσερις γιους του αυτοκράτορα Μανουήλ Παλαιολόγου και της Σερβίδας πριγκίπισσας Ελένης Δραγάση. Νέος ακόμη, ανέλαβε διοικητής των βυζαντινών επαρχιών του Εύξεινου Πόντου και λίγο αργότερα του Δεσποτάτου του Μιστρά. Εκεί διακρίθηκε για τις διοικητικές και τις στρατιωτικές του ικανότητες. Οργάνωσε πειθαρχημένο στρατό και σε λίγο χρόνο ανάκτησε από τους Φράγκους το μεγαλύτερο μέρος της Πελοποννήσου και της Στερεάς Ελλάδας. Οχύρωσε ακόμη τον Ισθμό της Κορίνθου, για να εμποδίσει το πέρασμα των Τούρκων στον Μοριά. Όλα αυτά τον έκαναν αγαπητό στον λαό και τον οδήγησαν στον θρόνο της αυτοκρατορίας στην Πόλη, στην πιο δύσκολη ώρα της ιστορίας του Βυζαντίου, «για να γράψει με το αίμα του τον επίλογό της».

Διαβάζοντας το «μικρό βιογραφικό» του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, καταλαβαίνουμε πως ο νέος αυτοκράτορας είχε διοικητικές και στρατιωτικές ικανότητες και ήταν πολύ αγαπητός στον λαό. Ως Δεσπότης του Μιστρά κατάφερε να πάρει πίσω πολλές περιοχές από τα χέρια των Φράγκων και να εμποδίσει το πέρασμα των Τούρκων στον Μοριά. Σύμφωνα και με το ποίημα, ο λαός θεωρούσε πως ήταν πολύ άξιος και ο καταλληλότερος για να λύσει τα προβλήματα που είχαν δημιουργηθεί, όπως φανερώνουν οι φράσεις «να πας στον άξιο βασιλιά», «χαρά κι ελπίδα μας κρυφή», «του ίσκιους να σκορπίσει». Προσδοκούσαν αφενός να συμφιλιώσει τους ενωτικούς και τους ανθενωτικούς και αφετέρου να τους προστατέψει από τον μεγάλο κίνδυνο, τους Οθωμανούς Τούρκους.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

2. Διαβάστε τις ενέργειες του αυτοκράτορα, μόλις ανέλαβε τα καθήκοντά του. Ποιο πρόβλημα προσπάθησε να αντιμετωπίσει καθεμιά από αυτές; Ανταποκρίνονταν στις προσδοκίες των κατοίκων της Πόλης; Πώς τις αξιολογείτε στο σύνολό τους;

Ο Κωνσταντίνος μόλις ανέλαβε τα καθήκοντά του πήρε σημαντικές αποφάσεις:

- Έστειλε πρεσβευτές στον σουλτάνο Μουράτ Β', πρότεινε συνθήκη ειρήνης ανάμεσά τους και ο σουλτάνος δέχτηκε. Με την ενέργειά του αυτή, θέλησε να προστατέψει τον λαό του από τον μεγάλο κίνδυνο, τους Οθωμανούς.
- Πήρε για συνεργάτες του ανθρώπους ενωτικούς και ανθενωτικούς, για να συμφιλιώσει τις δυο αντιμαχόμενες παρατάξεις.
- Συντήρησε τα καράβια του στόλου προκειμένου να ενδυναμώσει την άμυνα της Πόλης στη θάλασσα.
- Ασφάλισε την είσοδο του Κεράτιου κόλπου με διπλή χοντρή αλυσίδα, εμποδίζοντας την είσοδο εχθρικών πλοίων σ' αυτόν. Έτσι, η Πόλη ήταν πιο ασφαλής.
- Επικοινωνήσε με τον Πάπα και ζήτησε τη βοήθεια που αυτός είχε υποσχεθεί στον αδελφό του και του πρότεινε να στείλει καθολικούς ιερωμένους του στην Πόλη, για να συλλειτουργήσουν στην Αγία Σοφία με Ορθόδοξους ιερείς. Με την ενέργεια αυτή προσπάθησε να συμφιλιώσει τους ενωτικούς και τους ανθενωτικούς.
- Κάλεσε τις παροικίες των ξένων, που ζούσαν στην Κωνσταντινούπολη, να βοηθήσουν με χρήματα και μάχιμους άνδρες. Έτσι, θα μπορούσε να οργανώσει καλύτερα την άμυνα της Πόλης.

Όλες οι παραπάνω ενέργειες του αυτοκράτορα ήταν σωστές και ανταποκρίνονταν στις προσδοκίες του λαού, καθώς ήλπιζε αφενός να συμφιλιώσει τους ενωτικούς και τους ανθενωτικούς και αφετέρου να προστατέψει την Πόλη από τους Οθωμανούς Τούρκους.

3. Πώς κρίνετε την πρωτοβουλία του αυτοκράτορα να πάρει κοντά του, ως συμβούλους και συνεργάτες, ενωτικούς και ανθενωτικούς; Τι μήνυμα έδινε στον λαό αυτή η ενέργειά του; Είναι αυτή μια καλή πρόταση και για σημερινούς κυβερνήτες;

Ο αυτοκράτορας αποφάσισε να πάρει κοντά του ενωτικούς και ανθενωτικούς ως συνεργάτες του. Η κίνησή του αυτή ήταν απόλυτα σωστή και έδινε στον λαό του το μήνυμα πως δεν τάσσεται με το μέρος κανενός από τους δύο και επιλέγει τους συνεργάτες του με βάση τις ικανότητές τους. Ακόμη, με τον τρόπο αυτό προσπάθησε να περάσει ένα μήνυμα συμφιλίωσης ανάμεσά τους, δείχνοντας πως μόνο αν ήταν ενωμένοι θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν τον μεγάλο κίνδυνο, τους Οθωμανούς Τούρκους. Η παραπάνω ενέργεια του αυτοκράτορα αποτελεί παράδειγμα για τους σημερινούς κυβερνήτες.

4. Βάλτε Σ ή Λ στο πλαίσιο πριν από τις προτάσεις που αποδίδουν σωστά ή λάθος τις ενέργειες του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου. Δικαιολογήστε την επιλογή σας.

Σ	Έστειλε πρεσβευτές με προτάσεις ειρήνης στον σουλτάνο Μουράτ Β?.
Λ	Δε δέχτηκε να αναλάβει αυτοκράτορας, σ' αυτές τις δύσκολες ώρες.
Σ	Έφραξε με διπλή αλυσίδα την είσοδο του Κεράτιου κόλπου.
Λ	Ανέλαβε τον θρόνο από τον πατέρα του Μανουήλ Παλαιολόγο.
Σ	Πήρε ως συνεργάτες του ενωτικούς και ανθενωτικούς.
Λ	Στέφθηκε αυτοκράτορας στον ναό της Αγίας Σοφίας, στην Πόλη.
Λ	Ζήτησε από τους κατοίκους των ξένων παροικιών να φύγουν από την Πόλη.
Σ	Ανέθεσε την οργάνωση της άμυνας της Πόλης στον Ιουστινιάνη.
Λ	Κατάφερε να συγκεντρώσει πενήντα χιλιάδες μάχιμους υπερασπιστές.
Σ	Ζήτησε τη βοήθεια του Πάπα, για τη σωτηρία της Πόλης.

5. Διαβάστε το κείμενο-πηγή 5. Συζητήστε και σχολιάσετε τις αιτίες που οδήγησαν στη στασιμότητα του βυζαντινού εμπορίου, όπως αυτές παρουσιάζονται σ' αυτό. Το σημερινό εμπόριο και η οικονομία επηρεάζονται από παρόμοια γεγονότα;

Σύμφωνα με το κείμενο - πηγή 5 η κατάκτηση της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους το 1204, οι σταυροφορίες, η εξάπλωση των Οθωμανών Τούρκων και η συγκέντρωση του πλούτου στα χέρια των δυνατών είχαν σαν αποτέλεσμα να σταματήσει κάθε εμπορική και βιομηχανική κίνηση. Το εμπόριο είχε περάσει στα χέρια των Ιταλών, μετά από τα προνόμια που τους είχαν παραχωρήσει οι προηγούμενοι αυτοκράτορες και οι εμπορικοί δρόμοι δεν ήταν πλέον στα χέρια τους. Όλα αυτά είχαν ολέθριες συνέπειες για την οικονομία του κράτους, η οποία στο μεγαλύτερο μέρος της βασιζόταν στο εμπόριο. Στις μέρες μας, το εμπόριο και η οικονομία σαφώς και επηρεάζονται από τέτοιου είδους γεγονότα.